

Her er indstilling/motivering til Cavling-prisen af Bo Elkjær, Lasse Skou Andersen og Anton Geist for serien *Putins håndlangere i Danmark* i Dagbladet Information. Bekræft meget gerne modtagelse af mailen.

Mvh.

Sebastian Gjerding og Ida Nyegård Espersen

Efter at Danmark udviste 15 formodede efterretningsofficerer fra den russiske ambassade i København, gik Bo Elkjær, Lasse Skou Andersen og Anton Geist i gang med at undersøge russiske aktiviteter i Danmark. Det er der kommet serien *Putins håndlangere i Danmark* ud af, som vi gerne vil indstille til årets cavlingpris.

Ruslands krig i Ukraine har vist omverdenen, at Putins geopolitiske ambitioner skal tages endog meget alvorligt. Krigen er én måde at fremme disse ambitioner. En anden er den omfattende spionage, som regimet bedriver i udlandet. Derfor er det af stor vigtighed af afdække, hvordan russiske efterretningsofficerer opererer i et land som Danmark.

De tre journalisters undersøgelse er baseret på stor metodisk dygtighed og opfindsomhed, hvor flere nye greb blev taget i anvendelse.

Et af grebene var at bruge fotos fra researchen til at foretage søgninger via ansigtsgenkendelsesteknologi. For eksempel fortalte en kilde om en episode, hvor han var blevet udsat for et hvervningsforsøg fra en mand med russisk accent ved en offentlig begivenhed, hvor der var fotografer til stede. Ved at gennemgå pressefotos fra begivenheden lykkedes det at identificere manden og dernæst finde ham på andre fotos offentliggjort af den russiske ambassade. Dermed kunne de tre journalister fastslås, at den pågældende mand var ansat på den russiske ambassade. I et andet eksempel deltog andre ambassadeansatte i et halvmaraton i København, hvor der blev taget resultatfotos, der kunne bruges til yderligere søgninger efter oplysninger.

Et andet greb var at kortlægge de russiske efterretningsfolk via forskellige sociale medier. Det gav adgang til oplysninger om forbindelser mellem efterretningsfolk og pårørende og baggrundsoplysninger om militære og civile uddannelser. Via geolokering af billeder fra sociale medier var det muligt at identificere efterretningsfolkens adresser i København og Rusland og tidligere adresser fra andre diplomatiske udstationeringer.

Et tredje greb var at gennemse større mængder af lækkede russiske registre ud fra de oplysninger, der efterhånden dukkede op i researchen. Det gjorde det muligt at finde for eksempel pas- og skattebetalingsnumre og nuværende og tidligere registrerede adresser og på den måde knytte efterretningsfolk til adresser i Moskva og Rusland, der var knyttet til de russiske efterretningstjenester.

Et fjerde greb var at afdække en GRU-officers fortid som kampfærdet elitesoldat ved at gennemgå medaljerne én for én på hans uniform og blandt andet sammenligne dem med tidligere fotos af den pågældende officer for at se, hvornår medaljerne var blevet tildelt.

Samtidig har de tre journalister kunnet trække på deres kilder i efterretningsverdenen.

Bo Elkjær, Lasse Skou Andersen og Anton Geist er kommet længere end noget andet medie i afdækningen af de formodede russiske efterretningsofficerer. De har identificeret 12 ud af de 15. De har beskrevet, hvordan russere med diplomatstatus i Danmark samt andre russisksindede aktører har haft held til at komme tæt på danske politikere og på forskere fra især DTU. Og senest har de afsløret den omtalte GRU-officer, der vel at mærke er kommet til landet efter udvisningen af de 15 formodede spioner. En historie, der vakte opsigt også i udlandet og blev gengivet i internationale medier.

Udover artiklerne i serien *Putins håndlangere i Danmark* har vi vedlagt en række artikler, som Bo Elkjær har skrevet om et beslægtet tema, nemlig den mulige russiske involvering i sprængningerne af Nord Stream-gasrørene. Her var Information også foran andre medier og afdækkede som de første den russiske aktivitet i området omkring sprængningerne.